

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

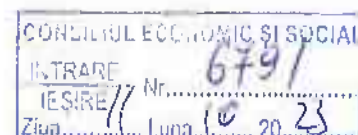
Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

referitor la proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Strategiei naționale de ordine și siguranță publică 2023 – 2027

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Strategiei naționale de ordine și siguranță publică 2023 – 2027.*

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 11.10.2023, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele **observații**:

- pentru Obiectul specific 2.3. - *Combaterea procesului de radicalizare a extremismului violent și a situațiilor de risc terorist:*
 - la Direcția de acțiune 2.3.2. - *Eficientizarea mecanismelor de cooperare la nivel local cu comunitatea, cu organizațiile non-guvernamentale și cu instituțiile ce au responsabilități în domeniul educației, sănătății, asistenței și protecției sociale și muncii, în vederea prevenirii și combaterii fenomenelor radicalizării și terorismului, este necesar a se adăuga și instituțiile care au responsabilități în*

domeniul nediscriminării și drepturilor omului, în vederea prevenirii și combaterii fenomenului intoleranței;

- la Direcția de acțiune 2.3.6. - *Creșterea gradului de cunoaștere, prevenire și combatere/tragere la răspundere a acțiunilor de incitare la ură în mediul online sau de săvârșire a unor infracțiuni motivate de ură, atât în cazuri punctuale/izolate, cât și în ceea ce privește stoparea unor campanii care se propagă în mod necontrolat.* la Acțiunea 2.3.6.1. *Dezvoltarea unui mecanism de colectare a datelor statistice privind infracțiunile motivate de ură, precum și a unei metodologii de identificare și investigare a infracțiunilor motivate de ură,* este necesar a se adăuga Poliția Română și Ministerul Public ca și instituții care colectează date statistice, precum și implementarea unei metodologii comune pentru acestea de identificare și investigare a infracțiunilor motivate de ură;
- introducerea unor teme precum pandemia de COVID-19 ori conflictul armat din Ucraina în proiectul Strategiei Naționale de Ordine și Siguranță Publică nu pot face din esența actului unul de actualitate, având în vedere nenumăratele elemente preluate în ultimele două strategii pe care România le-a avut;
- o altă problemă este dată de întreținerea de către România a unui concept polițienesc depășit, concept care presupune organizarea și funcționarea simultană a două forțe de poliție, una cu statutul civil, Poliția Română, alta cu statut militar, Jandarmeria Română, în contextul în care, pe de o parte, planul de guvernare asumat promitea eliminarea suprapunerilor de competențe, reșezarea și eficientizarea structurilor Ministerului Afacerilor Interne, iar, pe de altă parte, în cuprinsul proiectului de strategie se subliniază ca obiectiv nevoia de aliniere la practica europeană în domeniu;
- în raportul anual de preaderare al Comisiei Europene, României i s-a impus să clarifice urgent dacă păstrează un sistem dual cu două instituții polițienești sau unul "monist" cu o singură poliție la nivel național, și să armonizeze legislația în acest sens. Acest lucru nu s-a produs, România păstrând atât Poliția Română cu statut civil, cât și Jandarmeria Română cu statut militar, forțe care sunt organizate în mod deficitar, atât prin prisma modului în care își desfășoară misiunile, cât și prin prisma capacităților lor, cel mai evident fiind deficitul de personal. În acest sens, trebuie specificat în mod clar și fără echivoc faptul că sistemul polițienesc din România, de tip dual, sub forma în care este organizat și funcționează la momentul prezent, este unic în raport cu celelalte state europene. Faptul că România este singura țară care își are organizate astfel structurile de ordine și siguranță publică din România nu este un exemplu de urmat nici pentru țările cu tradiție în conceptul dual (Regatul

Spaniei, Republica Portugheză, Republica Franceză, Republica Italiană), și cu atât mai puțin pentru cele cu un sistem "monist" (Austria, Belgia, Letonia, Luxemburg, Cehia, Malta, Cipru, Croația, Danemarca, Estonia, Finlanda, Slovacia, Slovenia, Germania, Grecia, Suedia, Irlanda, Ungaria), care au funcțională o singură poliție, adesea cu statut civil. Singurele excepții de la cele două sisteme sunt reprezentate de Bulgaria, Lituania, Polonia sau Țările de Jos, care au forțe de poliție cu statut civil ca forțe principale, iar forțele de poliție cu statut militar (Bulgaria: Direcția Jandarmeriei bulgare; Lituania: Serviciul de Securitate Publică; Polonia: Jandarmeria Militară Polonă; Țările de Jos: Poliția Militară Regală a Țărilor de Jos) sunt fie organizate în subordinea Poliției civile, fie organizate independent, dar cu un rol mult mai restrâns decât în mod tradițional specific celui latin. Spre exemplu, Serviciul de Securitate Publică din Lituania acționează ca o forță de rezervă a Poliției cu statut civil pentru a completa resursa umană specializată în domeniul tulburărilor ordinii publice;

- practica neunitară a ministerului de resort în raport cu celelalte ministere omoloage din U.E. este că aceea că Poliția Română este singura forță de poliție cu statut civil care nu are competență generală/absolută în domeniul ordinii publice, în speță spectrul de activitate este limitat doar la segmentul de menținere a ordinii publice, în timp ce Jandarmeria Română, deși contrar strategiilor în vigoare, în prezent acționează pe toate cele 3 segmente - menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice, în contradicție cu planul asumat de eliminare a suprapunerilor de competențe;
- această limitare a activității Poliției Române din domeniul ordinii și siguranței publice a generat de-a lungul timpului o serie de neajunsuri și deficiențe, în special cu privire la structurile de ordine publică care au devenit tot mai slab dotate, pregătite și încadrate cu personal, fiind de notorietate toate cazurile în care, deși responsabile de realizarea misiunilor de menținere, structurile poliției sunt dependente de resursa umană și logistică a Jandarmeriei Române, mult mai eficient organizată și mult mai bine pregătită pe acest palier, tocmai datorită faptului că personalul militar are în competență misiuni de asigurare/restabilire;
- nu există în momentul de față nici o justificare organizatorică/ funcțională/ logică/ profesională ori de altă natură pentru care Poliția Română să fie singura forță de poliție cu statut civil din U.E.;
- indiferent că este vorba despre statele cu un concept polițienesc cu 2 sau mai multe forțe de poliție, fie că este vorba de cele cu sistem monist cu o unică forță de poliție la nivel național, cele 4 state cu un sistem latin (dual) au ca principală modalitate de

separare a forțelor de poliție, deși în mare parte similare ca și competență materială, cu câteva excepții, competența teritorială, forțele de poliție cu personal militar fiind angrenate în realizarea asigurării ordinii și siguranței publice și fiind exclusiv competente teritorial în zonele rurale;

- desigur, prin atașajii pe afaceri interne ai Ministerului Afacerilor Interne, s-ar putea realiza oricând o documentare temeinică pe această temă la nivelul U.E., din care să rezulte aspectele prezentate mai sus cu generalități și particularități pentru fiecare stat în parte;
- tocmai din acest motiv, se impune reformarea, reorganizarea și reasezarea întregului concept polițienesc din România pe modelul unor state din U.E. performante și eficiente la acest capitol, întrucât, în prezent, nu se întrevede vreun orizont de timp în care Ministerul Afacerilor Interne să poată rezolva toate deficiențele pe care le înregistrează astăzi, fie că este vorba despre deficitul de personal sau utilizarea în mod ineficient a resursei umane, fie că este vorba de logistica precară, fie că este vorba de prea multe reglementări care se suprapun, lipsesc sau sunt ineficiente. Din păcate, tema reformei nu este abordată deloc în acest document programatic pentru viitoarea perioadă de 5 ani, perioadă în care problemele care deja îngreunează activitatea ministerului va permite acutizarea acestora și crearea unor vulnerabilități critice;
- soluțiile care ar fi în deplină concordanță cu valorile și specificul european, dar și cu practica celorlalte țări partenere ar putea fi:
 - comasarea efectivelor Poliției Române cu cele ale Jandarmeriei Române, în vederea creării unei forțe unice de poliție, care să aibă un caracter compact și o organizare/ funcționare eficientă, după modelul reformelor realizate de țări precum: Republica Austria, Regatul Belgiei, Republica Elenă, Marele Ducat de Luxemburg;
- echilibrarea/ alinierea la practica duală deja existentă la nivelul U.E. Este necesar ca cele două arme principale ale Ministerului Afacerilor Interne cu atribuții în domeniul O.S.P., prin schimbul de resurse umane între instituțiile Poliției și ale Jandarmeriei, să fie reformate pe principiul separării competenței teritoriale. Acest principiu aduce într-un final Ministerul Afacerilor Interne pe aceeași linie a standardului european cu celelalte ministere de resort din Portugalia, Spania, Franța și Italia. Poliția Română va avea competență teritorială în mediul urban pentru a asigura tot spectrul de activități specifice O.S.P. fie că este vorba de menținere sau de asigurarea sau restabilirea O.P., iar Jandarmeria Română, pe același principiu, va deveni exclusiv competentă în mediul rural. În concret, această reformă se va

traduce prin primirea de către Poliția Română de personal specializat din partea Jandarmeriei Române pentru executarea viitoarelor misiuni de asigurare și restabilire a ordinii, fiindu-i asigurată totodată independența capacității operative. Poliția va executa toate misiunile specifice de poliție în mediul urban, iar Jandarmeria va prelua toate atribuțiile pe linia O.S.P. în mediul rural, inclusiv a celor specifice poliției judiciare. Trebuie precizat că acest sistem funcționează în cele 4 state menționate anterior, funcționalitate care se remarcă deja prin viabilitate de zeci și chiar sute de ani. În concluzie pe această temă, România are de ales, iar existența acestor două soluții ar trebui să reprezinte un motiv în plus de analiză pentru factorii decizionali ai S.A.O.P.S.N. Este necesar ca întregul minister de resort să fie reformat în deplină concordanță cu practica europeană. Este absolut necesar ca România să alcagă între cele două sisteme și să adopte unul dintre ele fără ezitare, nefiind viabil să se continue susținerea acestui sistem „dual hibrid” (unicat în Europa), în care Poliția și Jandarmeria se dublează în competențe, dar depind una de cealaltă pentru executarea misiunilor ce le revin potrivit legii.

Președinte,
Bogdan SIMION